

Preventie van alcohol- en drugsgebruik

Martha de Jonge

 **Trimbos
instituut**

Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction

Expertise - Martha de Jonge

Adviseur

Projectleider

Trimbos instituut

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ministerie van Justitie
en Veiligheid

Gemeente Utrecht

Staatscommissie
MDMA

Effectieve drugspreventie

de Volkskrant

OPINIE

Opinie: Met escaperoom of VR-bril leid je een kind niet weg van de criminaliteit; wel kun je er goed mee verdienen

Meerdere gemeenten zijn druk bezig geld aan te vragen of te steken in preventieprojecten voor jongeren om hen af te houden van (drugs)criminaliteit. Maar of die helpen? Het omgekeerde resultaat is niet ondenkbaar.

Martha de Jonge en Edwin Kruisbergen 16 juli 2023, 15:00

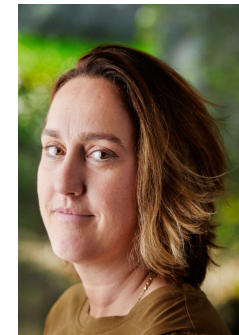
Universiteit Utrecht

PhD

1V EenVandaag Actueel Video & audio Opiniepnl Peilingtrends Chat Contact

Media

23-4-2024

Wie zijn jullie?

Preventie werkt

Maar
.....kan ook schaden

Wat is drugspreventie eigenlijk?

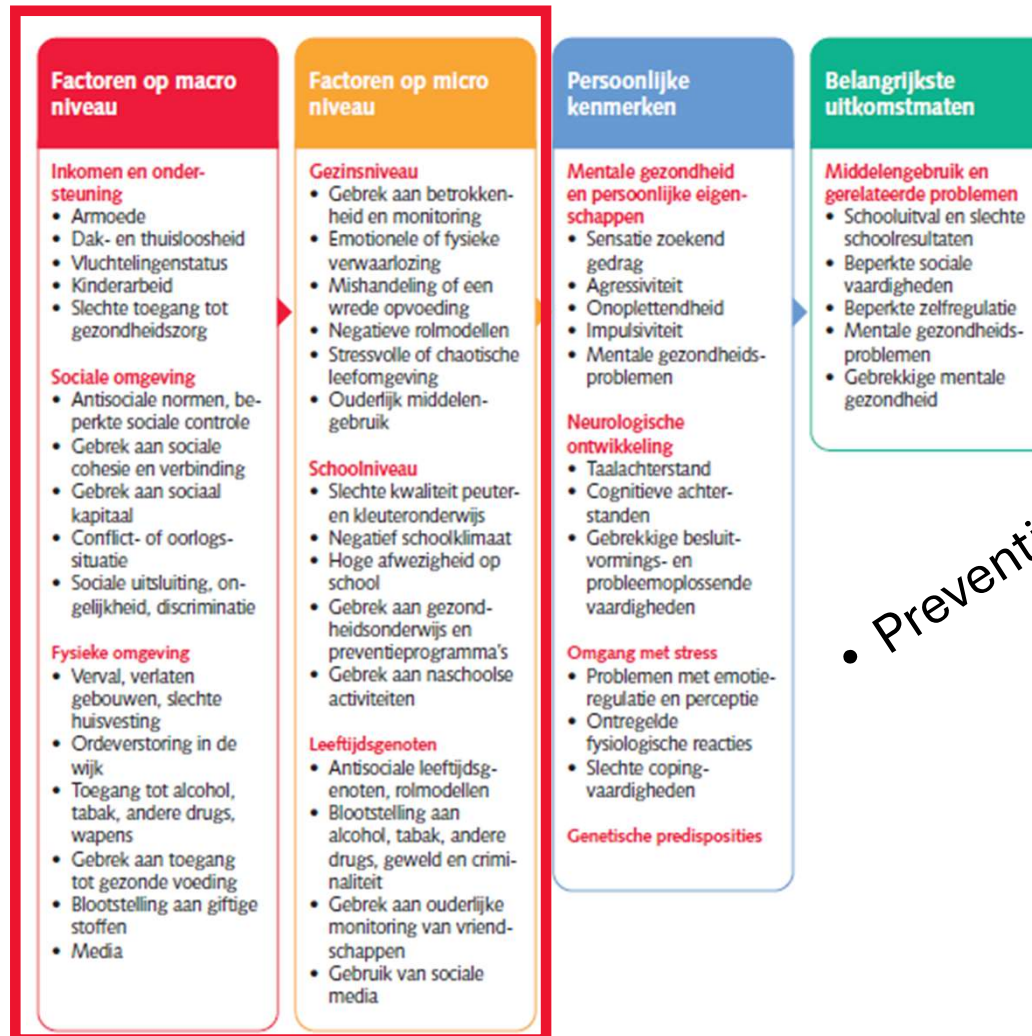
Doelen van drugspreventie:

- Voorkomen en uitstellen van (eerste) gebruik van drugs
- Voorkomen van problematisch gebruik en van verslaving
- Voorkomen van sociale en gezondheidsproblemen als gevolg van gebruik
- Ondersteunen bij minderen en stoppen met drugsgebruik

Preventie ≠ Voorlichting

Preventie = Interventies en beleidsmaatregelen, onderbouwd dmv (gedrags)wetenschap

Risico (en beschermende) factoren

• Preventie gaat om de omgeving!

Cyclisch en planmatig werken

Lokaal Drugspreventie beleid

Modelplan voor gemeenten
VERSIE 1 (2023)

Modelplan lokaal drugspreventiebeleid

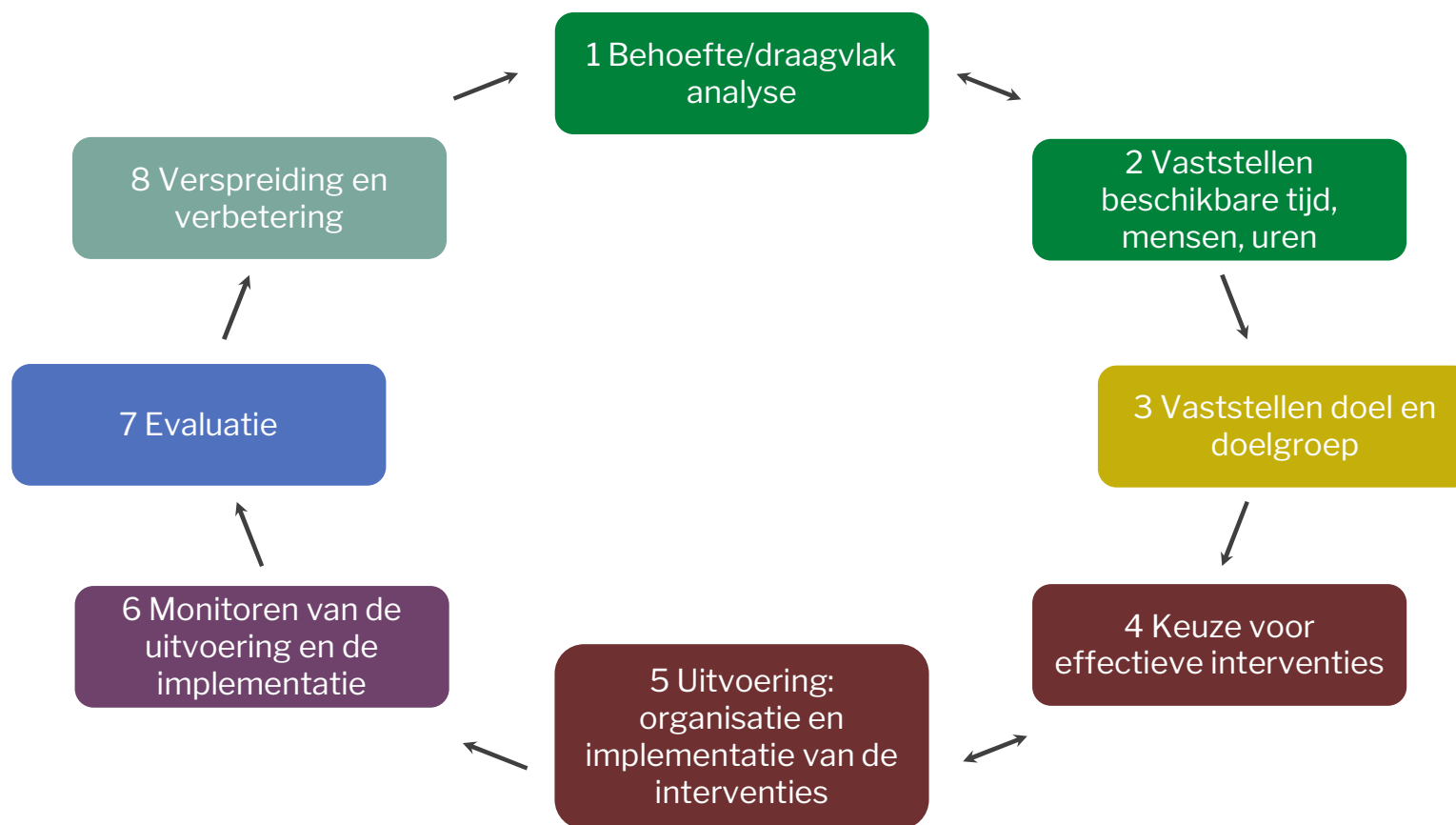
Modelplan voor gemeenten

Het Trimbos-instituut heeft in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid en Sport (VWS) het Modelplan Lokaal Drugspreventiebeleid ontwikkeld. Het modelplan is een concreet format, die een gemeente helpt bij het schrijven van een effectief, integraal en lokaal drugspreventiebeleid.

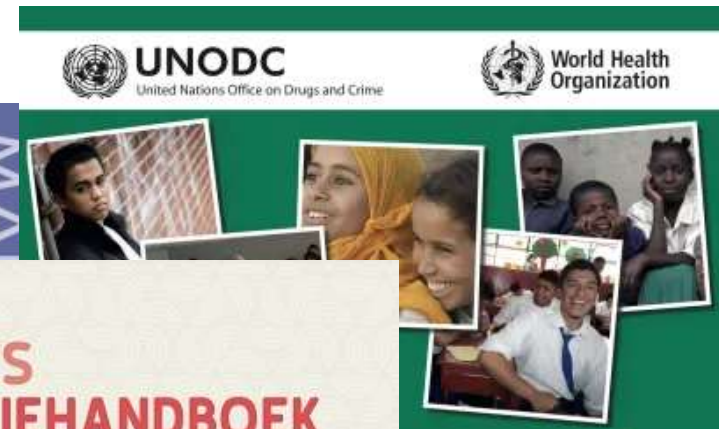
[Download Gratis](#)

Auteur	A. van Wamel, A. Sannen, P. van Iperen, J. de Greeff, L. Lemmers
Jaar	2023
Pagina's	38
SKU	AF2126
Category	Handreikingen

Preventie (beleids) cyclus uit de European Drug Prevention Quality Standards

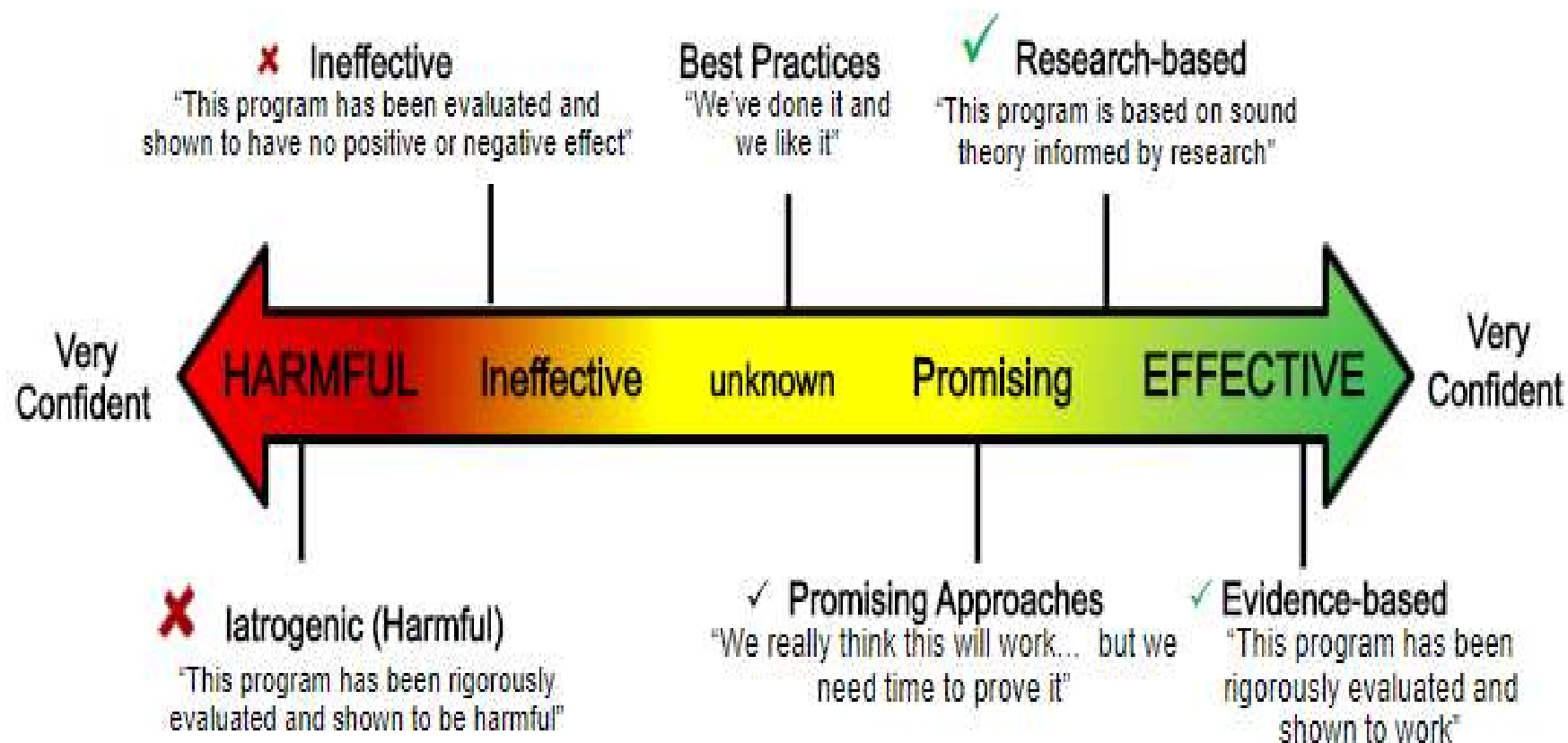

Kiezen voor de 'juiste' interventie

Effectieve drugspreventie

Kwaliteit van interventies verschilt nogal

Hoe kiezen jullie voor (of tegen) interventies?

Is je interventie de moeite waard?

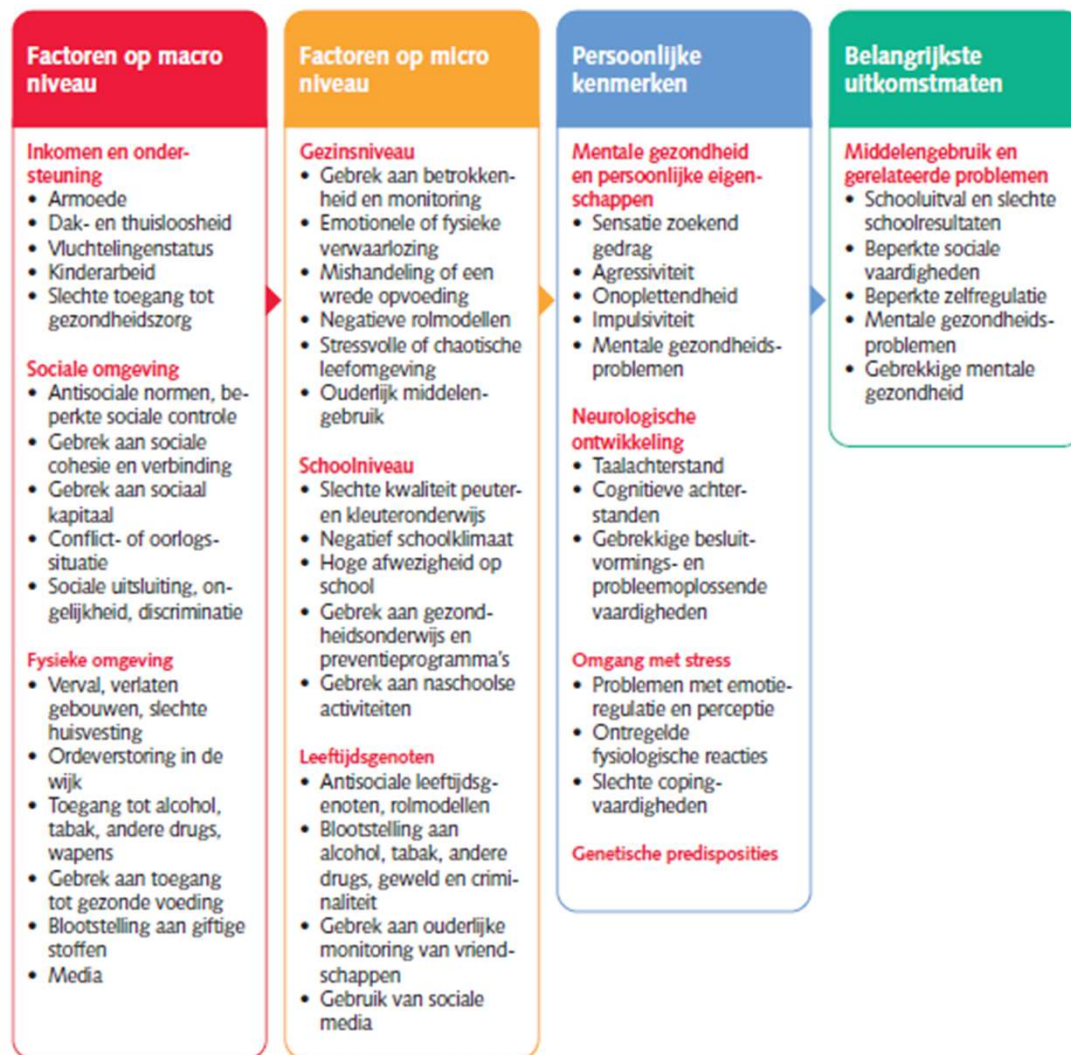
Start met deze vragen:

- 1) Welk gedrag wil je veranderen?
- 2) Bij welke doelgroep?
- 3) Wat is de context: mechanismen achter of redenen voor gedrag?
- 4) Waarom zou dit initiatief het gedrag veranderen / de oplossing voor het probleem zijn?
- 5) Welke boodschap stuur je echt uit?
- 6) Biedt je concrete alternatieven voor het gedrag?
- 7) Check vergelijkbare interventies: waren die effectief?

Interventies in een preventieve aanpak

- Werken in op de **risico- en beschermende factoren**
- Werken via de **sociale omgeving**.
- Worden aangeboden via **verschillende settingen**
- Worden **duurzaam** ingezet
- Zijn **niet schadelijk** en niet (bewezen)niet-effectief
- Hebben een goede **theoretische basis**

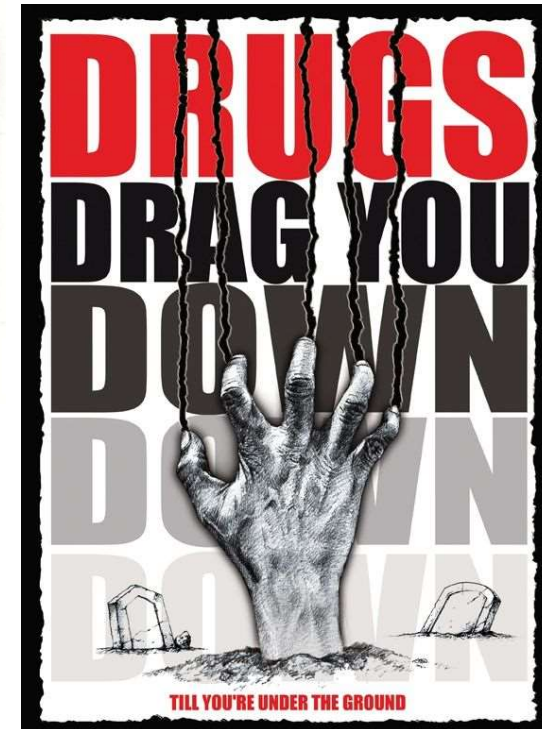
Communicatie als beleidsinstrument is populair – ‘bewustwording’ als oplossing

- Voorlichting, escaperooms, posters
- Snel een groot bereik
- Opvallend: staat leuk in de pers
- Niemand is er tegen: baat het niet dan schaadt het niet, toch?

Waar loopt het mis?

- Te brede/verkeerde doelgroep
- Verkeerde aannames tav het probleem
- Verkeerde aannames tav menselijk gedrag
- Boodschap zelf werkt verkeerd uit (bijv. normstelling)
- Geen concreet, effectief en haalbaar gedragsalternatief
- Alleen op angst gericht
- Programma's/campagnes worden niet (goed) onderzocht ("85% leerlingen vindt cursus nuttig")

Over campagnes

1. Trekt de campagne de **aandacht**?
2. Richt de campagne zich op de juiste (specifieke) doelgroep?
3. Roept de campagne een vraag op bij de ontvanger?
4. Draagt de campagne **nieuwe informatie** aan?
5. Komt deze informatie sterk over op de ontvanger? (bron, onderbouwing)
6. Is de campagne **overtuigend**?
7. Worden overdreven, **angstaanjagende**, onjuiste of smerige beweringen vermeden?
8. Sluit de campagne aan bij de taal en leefwereld van de doelgroep?
9. Worden **reële alternatieven** geboden voor het te vermijden gedrag?
10. Lukt het om **weerstand** bij de ontvanger te doorbreken?

Samenvattend

1. Preventie is een vakgebied met een uitgebreide wetenschappelijke basis
2. Er bestaan internationale kwaliteitsstandaarden voor drugspreventie
3. Preventie is veel meer dan alleen voorlichting
4. Preventie richt zich op risico- en beschermende factoren in de (sociale) omgeving
5. Preventie kan, wanneer 'verkeerd' uitgevoerd, schadelijk zijn
6. Preventie moet duurzaam zijn, richt je niet op de quick fixes en heb een lange adem
7. Meer weten? Kom naar de training!

2-daagse basistraining middelenpreventie

Basistraining drugs- en alcoholpreventie EUPC | 27 en 28 mei 2024

Datum: 27/05/2024

Tijd: 09:00 - 17:00

Locatie: Trimbos-instituut

Adres: Da Costakade 45, Utrecht

Organisator: Trimbos-instituut

Prijs: 995 euro ex BTW

Aan het eind van de training bent u in staat om op een wetenschappelijk onderbouwde manier keuzes te maken op het gebied van drugspreventie. Na de training kunt u vragen beantwoorden zoals: "Op welke doelgroep moeten we ons richten?", "Welke aanpak werkt in welke setting?", "Wat zijn de voor- en nadelen van een massa mediale campagne" en "Hoe beoordeel ik de kwaliteit van een interventie?". Deze training helpt u om de aanpak van drugspreventie in uw gemeente te professionaliseren, de kwaliteit te verbeteren en het effect te vergroten.

[Inschrijven >](#)

alcoholbeleid

alcoholpreventie

monitoring middelengebruik

[Gerelateerd >](#)

Basistraining drugs- en alcoholpreventie EUPC | 17 en 18 juni 2024

Datum: 17/06/2024

Tijd: 09:00 - 17:00

Locatie: Trimbos-instituut

Adres: Da Costakade 45, Utrecht

Organisator: Trimbos-instituut

Prijs: 995 euro ex BTW

Aan het eind van de training bent u in staat om op een wetenschappelijk onderbouwde manier keuzes te maken op het gebied van drugspreventie. Na de training kunt u vragen beantwoorden zoals: "Op welke doelgroep moeten we ons richten?", "Welke aanpak werkt in welke setting?", "Wat zijn de voor- en nadelen van een massa mediale campagne" en "Hoe beoordeel ik de kwaliteit van een interventie?". Deze training helpt u om de aanpak van drugspreventie in uw gemeente te professionaliseren, de kwaliteit te verbeteren en het effect te vergroten.

[Inschrijven >](#)

alcoholbeleid

alcoholpreventie

monitoring middelengebruik

[Gerelateerd >](#)

Thank You!

mjonge@trimbos.nl